

МАГНЕТИЧНИТЕ ETF-s

инструменти за
инвестиции и спекулации

Кратък пътеводител
на
борсово търгуваните фондове

➡ класификация; ➡ топ фондове;
➡ дивидентни ETF; ➡ акции и CFD;

Стефан Трашлиев ©2018

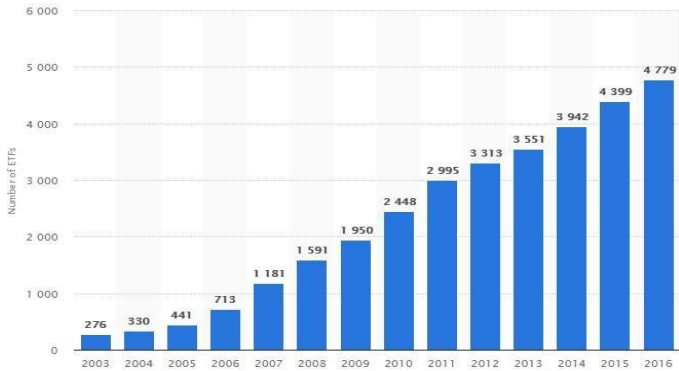
Има една група финансови инструменти, чиято популярност нараства всяка измината година. Въпреки това, те остават периферни в полезрението на трейдърите, докато за много от кандидат инвеститорите са панацея за богатство.

- „Ако днес вложа 1000 лв. в ETF, който носи 5% реална годишна доходност, след 35 години тези пари ще станат 5516 лева.“
- „Инвестиционно злато ли да си купя или златни ETF?“
- „Индексните ETF категорично бият спекулантите от Уолстрийт в тяхната игра и дори Бъфет не може да ги надмине.“
- „Чудя се кое е по-изгодно – да продам дълги ETF или да си купя къси?“
- „Ако имам 1 милион, две трети от него ще вложа в технологичен ETF.“

Тези и много подобни твърдения могат да се прочетат във български форуми на инвеститорите и у всеки мераклия за богатство това създава впечатлението, че ETF притежават някакви магически качества. Реалността обаче не е такава – борсово търгуваните фондове (ETF) са най-обикновени финансови инструменти и, както останалите, имат своите предимства и недостатъци.

Наистина, в световен мащаб предлагането на ETF се увеличава с всяка изминала година. Както нагледно се вижда от инфо графиката, само за 13 години борсово търгуваните фондове са нараснали повече от 17 пъти. А за да ги търгува човек, съвсем не е необходимо да обикаля по цялото земно кълбо – голяма част от всичките ETF са достъпни в предлагани от български брокери платформи за търговия.

Number of Exchange-Traded Funds (ETFs) worldwide

Голямото многообразие на ETF дава

богата палитра от възможности за инвеститорите,

но в същото време ни най-малко не гарантира, че всеки ETF и във всеки един момент е способен да донесе печалби. Затова нека да се фокусираме върху основното, за да видим какво се крие зад магнетичното съчетание от 3 букви.

ETF са пасивно управлявани инвестиционни фондове. Те се търгуват на фондовите борси като традиционни акции и обичайно следят представянето на определен индекс, определен индустриален или друг сектор от икономиката.

Голяма група фондовете следят акциите. Една част от тях са проекция на основните индекси – S&P 500, DJI, Russel 2000 и тях обикновено наричаме индексни ETF. Има фондове, които следят компаниите диференцирано в зависимост от това дали те са големи, средни или малки, има ETF

за развиващите се пазари, има дори и върху глобалните акции в целия свят.

Десетки фондове има върху отделни държави. Сред тях срещаме ETF за Германия, Австралия, Русия, Чили, Мексико, Франция, Египет, Малайзия, Франция и още много, много други страни. Тук можем да причислим и фондовете върху развиващите се пазари, някои от които, освен върху отделна държава, се разпростират върху цели региони или сектори от икономиката. Разбира се, много различни ETF има върху икономическите сектори в САЩ и на глобалните пазари.

Сериозен дял имат фондовете върху суровини. В тях се включват фондовете върху благородни метали, върху енергийни, селскостопански или индустриални суровини и др.

Има ETF върху валути, облигации, недвижими имоти, диверсифицирани фондове, а има дори и такива, изградени върху определени стратегии.

Разбира се, не можем да изброим всички варианти и сектори, между които се класифицират хилядите борсово търгувани фондове, но непременно

трябва да обособим още три характерни вида:

Единият от тях са т.нар. „къси ETF“, които в обратна посока следят представянето на някакъв финансов инструмент. Така например, ако индексът S&P500 спадне днес с 1%, неговият къс ETF ще поскъпне с 1%. Това позволява на инвеститорите да имат инструмент, който могат да купуват, когато базовият актив поевтинява.

Друг характерен вид са ETF на ливъридж. Характерно за тези фондове е, че те следват темповете на промяна на базовия инструмент, умножено по 2 или 3. Така например, ако

даден благороден метал днес е добавил 1% към своята цена, неговият ултра дълъг ETF ще поскъпне с 2 или 3 на сто, в зависимост от това какъв е заложеният в него коефициент. Ето например, кои са [4-те най-рейтингови ливъридж ETF-s върху индекса S&P 500](#), според Инвестопедия.

Като комбинация от тези два вида се получава и една „екзотична“ категория ETF на ливъридж, които наричаме „ултра къси“. Тези ETF следват обратно пропорционално базовия актив, а освен това в тях е заложен и коефициент за умножение на промяната. Коефициентът също може да е 2 или 3 и нагледно нещата изглеждат по следния начин: Финансовият актив поевтинява с 1%, а неговият ултра къс ETF прави обратното – поскъпва с 2 или с 3 на сто.

Тук обаче непременно трябва да отбележа, че, макар и да изглеждат много примамливи, късите ETF и особено ETF на ливъридж са твърде специфични и съвсем не са препоръчителни за инвеститори, които не са запознати с техния „нрав“. Уверявам ви, че това предупреждение няма за цел да ви отстрани от „изгодните“ възможности, които тези ETF дават, а точно обратното – искам да ви предупредя да не влезете в капани, за които не подозирате.

В тази „компания“ непременно трябва открийм и една ограничена група от фондове, които раздават дивиденди. Можем да ги познаем по това, че съдържат тази особеност в името си, а в съответния проспект на фонда можем да видим и на какъв процент постъпления можем да разчитаме. По отношение на Dividend ETF-s, непременно трябва да направим и едно уточнение – те също променят своята стойност и, независимо от дивидента, който получаваме,

можем да се окажем губещи заради понижение на тяхната цена. А след като вече сте предупредени, вижте и [списък с топ дивидентните ETF-s за 2017 г.](#)

Изброяването на различните борсово търгувани фондове непременно трябва да допълним с

Варианти и особености за търгуване на ETF-s.

Както споменах в началото, всички борсово търгувани фондове могат да се купуват като акции, което предполага инвеститорът да ги заплати със 100% налични пари. Рискът при различните ETF-s обаче се оценява различно и в зависимост от това, за някои от фондовете, инвестиционните посредници ни разрешават да ползваме част от платената сума като обезпечение за марджин търговия на други финансови инструменти.

Предимство при купуването на ETF като акции е липсата на разходи за поддръжка на отворените позиции. Освен комисионните при отваряне и затваряне на сделката, клиентът не дължи никакви лихви или такси на инвестиционния посредник, а това е предпоставка за дългосрочно инвестиране или спекулиране.

Част от ETF-s могат да се търгуват и като договори за разлика (CFD). Непременно трябва да имаме предвид обаче, че това е търговия на марджин и за всеки ден, през който позицията е отворена, клиентът дължи лихва върху заемните средства. В разходите, разбира се, присъстват и комисионните при отваряне и затваряне.

Освен това, през месец февруари 2018 г. влязоха в сила промени и за определени борсово търгувани фондове обезпечението при търгуване със CFD достигна 100% процента. Това обезсмисля купуването на такива ETF-s като договори за разлика, тъй като така или иначе клиентът трябва да

разполага с цялата сума. Но търгуването със CFD си остава единствената алтернатива за къси продажби.

В практически аспект е важно да се знае, че борсово търгуваните фондове, независимо дали като акции или като CFD, могат да се търгуват само през работното време на съответната борса.

За всички тези въпроси и за всеки един ETF поотделно, преди да вземете решение дали и как да го търгувате, непременно потърсете информация при вашия инвестиционен посредник.

Във всички случаи обаче, многообразието от варианти и видове категорично води до извода, че

купуването на ETF не е универсално средство за печалби и богатство.

И това е нещо, за което много ясно трябва да си дадат сметка всички, които са „открили“ тези инструменти и които, както виждаме от техните твърдения в началото, разчитат ETF-s автоматично да им донесат успех.

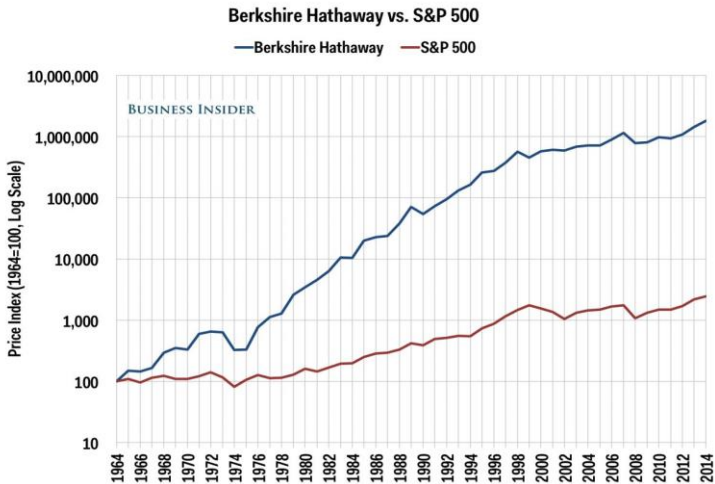
За подобно, принципно погрешно разбиране, допринася и възможността пасивно да се инвестира в този клас инструменти и липсата на разходи за поддръжка на тези позиции, когато ETF-s са купени с налични пари. Това позволява акции в борсово търгувани фондове да се държат месеци и години и да се разчита ръстът на съответния отрасъл, държава или регион да се трансформира в нарастване на цената на купените акции.

В резултат на това, у начинаещите се създава усещането за една идилия, в центъра на която е самият инвеститор, а към него тече поток от пасивни доходи. Въпросната идилия пуска все по-дълбоки корени в нашите среди и стига чак до

твърдения, че индексните ETF-s могат да победят дори и големите играчи на Уолстрийт. Или с други думи, че пасивното следване на индекса е по-успешно от активното инвестиране.

Подобни очаквания директно кореспондират с общочовешкия мерак за получаване на пасивни доходи и затова, сигурен съм, мнозина ще им повярват. Наистина, много привлекателно изглежда да си купиш акции от „вълшебните“ индексни ETF-s и след десетина години да прибереш повече от онези будали, които през цялото това време са бърхтели като са поемали рискове и психическо напрежение. Да, ама не!

Само по себе си, „вълшебното“ забогатяване с пасивни инвестиции ни най-малко не е гарантирано, особено ако човек не знае какво прави и доверчиво изпълнява нечий чужди съвети. А и нека да не се заблуждаваме, активните инвеститори, които следят тенденциите и притежават знания и умения, категорично (могат да) се представят по-добре.

На графиката например, нагледно можете да сравните как са се представили за период от 50 години фонда на Уорън Бъфет и бенчмарка S&P 500 (или ETF, който го следва). Както сами можете да видите, разликата е от земята до небето. „Да – ще кажете, - никой от нас не е Оракула от Омаха!“ Но и никой от вас не е най-големият хитрец, който ще трупа богатство без умения. Ще ме прощавате, но така стоят нещата!

За моя голяма радост, лично познавам един преуспял инвеститор, който именно благодарение на своите умения и активност е натрупал завидно състояние. Той е и главният герой на поредицата от книги „Уроци на трейдъра милионер“. [Прочетете безплатния откъс](#), където ще разберете кога и как Тим бързо е натрупал своето богатство. По-нататък в пълното издание на книгата той споделя и кои са аномалиите на днешното време, които той търпеливо чака да се върнат към „нормалното“ и отново да му дадат отлични възможности да спечели от тези движения.

В заключение, отново искам да кажа, че зад магнетичната абревиатура на борсово търгуваните фондове не се крие Светият Граал за трупане на богатство. Разковничето за успех е в уменията на инвеститора и правилният подбор на моментите, кога да прави своите сделки. Има периоди на възход, има периоди на корекции (кризи) и за различните ситуации и стилове на търговия могат да се намерят подходящи ETF-s. Но за да го направите обаче, не е достатъчно да прочете какво пише във форумите, а задълбочено да се поровите и да предпазливо да натрупате личен опит в тази сфера.

С пожелание за успех!

Стефан Трашлиев